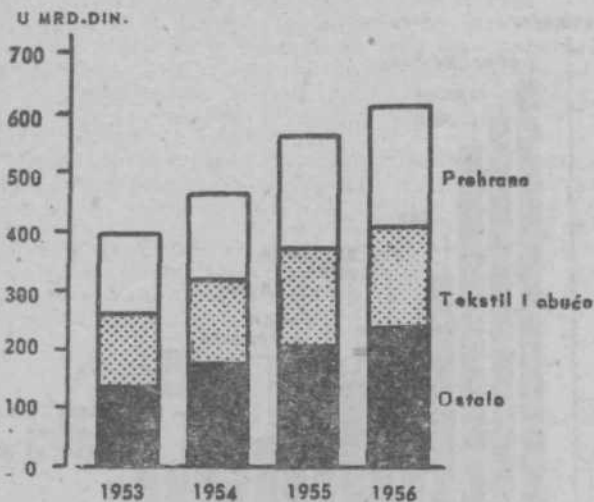

NADROBNI BLAGOVNI PROMET

Promet v nadrobni trgovini l. 1953—1956

Promet v nadrobni trgovini narašča iz leta v leto, s porastom pa se spreminja tudi njegova struktura po skupinah proizvodov.

Če vzamemo promet blaga v nadrobni trgovini kot 100, je bil delež posameznih skupin proizvodov v tem prometu v zadnjih štirih letih naslednji:

	1953	1954	1955	1956
Prehrana	35,2	31,6	32,8	33,8
Tobak	5,5	4,7	4,5	4,7
Tekstil	23,5	24,1	23,3	21,4
Usnje in obutev	6,8	7,4	7,3	6,9
Kovinsko blago	7,5	7,5	7,4	7,7
Elektrotehnično blago	1,5	2,0	1,9	2,2
Kemični izdelki	4,0	4,0	4,0	4,2
Lesni izdelki (pohištvo)	3,0	2,8	2,8	2,9
Gradbeni material	3,7	3,9	3,7	3,2
Drugi izdelki	9,5	12,0	12,3	13,0

Iz pregleda je razvidno, da te spremembe niso znatne, kar je tudi razumljivo, ker v kratkem razdobju niti ne morejo biti večje. Opazimo pa, da imajo določene skupine proizvodov čedalje večji delež v nadrobni trgovini.

Po višini deleža pri blagovnem prometu nadrobne trgovine so na prvem mestu živila v okrog 33% skupnega prometa. Pri proučevanju strukture blagovnega prometa pa je treba upoštevati dejstvo, da je odvisna od več činiteljev: od strukture prebivalstva (kmetijsko — nekmetijsko), od razvitosti industrijske proizvodnje, kmetijske proizvodnje, organizacije tržišča in podobno.

Od tod pride, da pri nas živilski izdelki v potrošnji sodelujejo z nad 50%, v prometu nadrobne trgovine pa le z okrog 33% (večji del torej ne gre preko trga).

Zato imamo tudi različno strukturo blagovnega prometa po ljudskih republikah, kar vidimo iz grafikona. Največji delež živilskih izdelkov ima v skupnem prometu Crna gora, kjer je kmetijska proizvodnja majhna.

Z nadaljnjo krepitvijo gospodarstva in dviganjem življenjskega standarda moramo pričakovati nove spremembe v strukturi nadrobne trgovine, predosem pa večji delež neživilskih izdelkov v prometu.

Struktura prometa v nadrobni trgovini v l. 1956

PRIPRAVA PETLETNEGA PLANA

V teku je obsežno delo v zvezi z izdelovanjem našega petletnega plana. Tiče se nadaljnega razvoja našega gospodarskega življenja v razdobju l. 1957 do 1961. Letošnje leto je torej s svojimi dosežki del tega bodočega razvoja.

Ker je dovršen del zapletenega dela v zvezi s planom že opravljen, lahko pričakujemo, da bo med letom predložen v razpravljanje ljudski skupščini in vsej naši javnosti.

Plan bo dal — kakor to sledi iz same narave sistema, ki ga imamo — smernice za tok našega gospodarskega življenja. Odprl bo perspektivo glede naglice in smeri našega nadaljnega gospodarskega gibanja. Prav tako bo orientacijsko pokazal, do kam bo segal naš petletni vzpon v industriji, kmetijstvu, prometu, osebni potrošnji, razvoju komunalnega življenja, zdravstva in tako dalje. Vsi naši organi delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja bodo potemtakem dobili v tem planu osnovo za popolni razvoj svoje pobude.

Izdelava perspektivnega plana postavlja velike in vsestranske naloge. Zaposluje tako organe za planiranje kakor tudi politične organe. Prav tako tudi razne znanstvene inštitute, zavode in gospodarska združenja. Vse to torej zahteva planiranje kot vsestransko analiziranje ne samo gospodarstva, temveč tudi raznih drugih plati življenja v družbi, kot znanstveno ugotavljanje tistih objektivnih teženj, ki se morajo s planom i uveljaviti i regulirati.

Naše planiranje pa tudi ima prav ta značaj. Zato to tudi poudarjamo. Ko objavimo in sprejmemo plan, ki se nanaša na vso državo, ko določimo razvojno politiko na vsakem osnovnem področju našega življenja, tedaj se ta enaka naloga pojavlja pri vseh naših organih. Posebnega pomena je to za organe, ki upravljajo komune, podjetja in zadruga. Zato je koristno, če začnemo že sedaj nekaj, kar bi nam lažje in hitreje pomagalo ugotoviti nadaljnjo perspektivo razvoja. Kolikor se bomo prej in z večjim upoštevanjem lotili tega dela v skladu z njegovim pomenom, toliko bolj lahko računamo, da bo nadaljnje gibanje uspešnejše.

Prva stvar, ki smo jo morali opraviti v zvezi z izdelavo perspektivnega plana, je bila ugotovitev sedanjega stvarnega stanja na vsakem področju našega gospodarstva in življenja. Da bi pravilno določili perspektivo, je pogoj, da razpolagamo s pravilno oceno prehojenega in storjenega v dosedanem razvoju. Lahko povemo, da gre ta faza izdelave plana v zveznem merilu h koncu. S široko organiziranim delom je bila v Zveznem zavodu za planiranje izdelana dokumentirana analiza dosedanjega gibanja. S te osnove sledimo naprej objektivnim težnjam in ugotavljamo dinamiko in možnosti vzpona v naslednjih petih letih.

S pomočjo posebnih komisij je bilo skoraj vzporedno opravljeno še eno obsežno delo. Njegov smoter je bil pripraviti elaborat, ki bi služil zveznim organom za razpravljanje in sprejemanje stališč o politiki nadaljnega razvoja. Vrsta teh elaboratov je bila že izdelana in so o njih že razpravljali v odboru za perspektivni družbeni plan. Eden izmed prvih je bil elaborat o osebni potrošnji. Nato o kmetijstvu, industriji, obrti, prometu itd. V kratkem lahko pričakujemo, da bo o nekaterih razpravljala ljudska skupščina — verjetno najprej o samem kmetijstvu in politiki njegovega razvoja. S tem samim pa bo vsa naša javnost udeležena v oblikovanju naše prihodnje politike.

Perspektivo razvoja in petletnega plana, v katerem bodo sistematizirane naloge in činitelji našega nadaljnega vzpona, ugotavljamo torej popolnoma demokratično. Najprej organizira že sam Zvezni zavod za gospodarsko planiranje delo v najtesnejši povezanosti in sodelovanju z gospodarskimi organizacijami, zbornicami, sveti za prosveto, zdravstvo itd. Nato posebne komisije, ki organizirajo številna razpravljanja z vsemi tistimi, ki lahko prispevajo k boljšemu ugotavljanju problemov. Nato razpravljanje v skupščini in vsej javnosti. To pa pomeni, da bomo vsi seznanjeni s perspektivo našega razvoja še prej, preden bo perspektivni plan določil te naloge za pet let. Vsekakor bo to dalo novo pobudo za delo delavskih svetov in drugih organov družbenega upravljanja. Kakor smo že rekli, pa bi se ti morali že sedaj lotiti ocenjevanja svojih možnosti in problemov, ugotavljanja vseh pozitivnih in negativnih činiteljev, s katerimi se srečujejo v praksi.

Lj. M.